

Originea astronomică a Sărbătorii Sănzienelor

Scris de Dan Uza

Joi, 23 Iunie 2011 13:28 - Ultima actualizare Sâmbătă, 25 Iunie 2011 15:05

Pe 24 iunie creștinii ortodocși și catolici sărbătoresc nașterea Sfantului Ioan Botezătorul. Putini credincioși știu însă că momentul coincide cu o sărbătoare pagana mult mai veche, cu adânci semnificații astronomice și care are la origine străvechiul cult al soarelui, sărbătoare cunoscută în popor sub denumirea de Sănzienă.

Solstiul din 21 iunie se aniversează de popor în mod obscur și codificat, am putea spune, printr-o sărbătoare "campenească" denumită Sănzienă, la trei zile după momentul astronomic propriu zis. Avem de-a face aici cu o desincronizare ce se datorează fenomenului "precesiei" (sau mai formal "precesiei echinoctiilor"), fenomen care facea ca în vremea imperiului roman solstiul de vară să cada mai târziu în calendar, pe o dată ulterioară decât cea din prezent, respectiv pe 24 iunie.

Asupra mea exercită o fascinație deosebită sinteza armonioasă a elementelor creștino-pagane cu rădăcini astronomice. Nașterea Sfantului Ioan Botezătorul, cel numit în cărțile religioase "Înaintemergătorul", pregătește venirea Mantuitorului, cea a lui Iisus Hristos, precum noaptea vechiului solstiiu de vară marca începutul verii, al "nașterii" Soarelui. Cu timpul, sărbătoarea pagana devenită între timp creștină a fost decuplată în calendar de substratul său astronomic, datorită precesiei, iar poporul a dat încet uitării semnificația sa reală.

În noaptea de ajun a Sănzienelor asistăm la obiceiuri rurale cu importante semnificații astronomice.

Flăcii satelor construiesc și dau foc la ruguri, parca pentru a marca nopțile albe de vară, și aprind făclii pe care le învârt întotdeauna în sensul mișcării soarelui pe bolta cerească, în timp ce strigă incantația magică:

"Du-te, Soare, vino, Luna Sănzienele îmbuna, Să le crească floarea - floare, Galbena, mirositoare, Fetele să le adune, Să le prindă în cunune, Să pună la palărie, Floare pentru cununie, Babele să le rostească, Până-n toamnă să nuntească." (Tainele Sănzienelor, Formula AS nr. 924/2010 autor Natasa Galche)

Alegoria ascunde străvechi cunostințe astronomice populare. Căci din momentul solstiului ziua începe să se micșoreze, iar Soarele să scadă pe cer! Iar cingătorile și cununile împletite de fete din planta Sănzienelor (*Galium verum*), plăcut mirositoare, cu florile sale galben-aurii, precum și hora încinsă pe pajistea de la marginea satului, nu sunt altceva decât obiectificarea cercului zodiacal parcurs de astrul dator de viață.

Făclii de Sănzienă

(fotografie preluată de pe <http://setter-photonest.blogspot.com/>)